

Zdravím vás,

na jaře 1945 skončila 2. světová válka na našem území. Jak proběhl závěr 2. světové války a bylo osvobozeno Československo bude v tomto díle.

Pokud něčemu nebudete rozumět, chtěli byste vědět něco víc, dát mně nějaký tip nebo se chtěli na něco zeptat, pište mi na email:

dejepis-online@seznam.cz

Lukáš Zvěřina

Na začátek – řešení z minulého výukového materiálu.

10 Vyber správná fakta týkající se atentátu na R. Heydricha (může být jedna, nebo více správných odpovědí). Z písmen sestaviš krycí název, který měla tato operace.

Atentát byl organizován

- T) Ministerstvem národní obrany v Londýně.
- O) exilovým vedením KSČ v Moskvě.
- E) americkou tajnou službou.

Původní záměr parašutistů říšského protektora zastřelit selhal, protože...

- H) ...se zasekl samopal.
- M) ...měl Heydrich obrněný automobil.
- P) ...neměli dobrý výhled.

Atentát byl proveden

- S) v květnu 1941.
- R) v květnu 1942.
- T) v květnu 1943.

Ke splnění úkolu byli určeni parašutisté

- S) Karel Janoušek.
- O) Jan Kubiš.
- P) Jozef Gabčík.

Atentát byl proveden, když R. Heydrich...

- A) ...měl projev v Praze-Kobylisích.
- P) ...jel ze svého sídla na Pražský hrad.
- K) ...nastupoval do letadla.

tajenka: Výsadková operace, jejímž cílem bylo uskutečnit atentát na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha, měla krycí název A N T H R O P O I D.

11 Na obrázku vidíš současnou podobu míst, která jsou spojena s nacistickým terorem v Protektorátu. Jednotlivá místa pojmenuj podle obrázku a popisu.

Obec u Kladna, která byla 10. června 1942 srovnána se zemí v rámci heydrichiády. Všichni muži ze vsi byli zabití, ženy a děti odeslány do koncentračních táborů v Ravensbrücku a Chelmnu.

LIDICE

Pevnostní město na Litoměřicku, které sloužilo za Protektorátu jako židovské ghetto a část zvaná Malá pevnost fungovala jako věznice pražského gestapa.

TEREZÍN

Osada na Chrudimsku, která byla 24. června 1942 vypálena v rámci heydrichiády. Všichni dospělí obyvatelé byli zastřeleni, děti byly odeslány do koncentračního tábora v Chelmnu.

LEŽÁKY

2 Přiřaď události ke správnému roku.

1939	1940	1941

1942	1943	1944	1945

- A) útok na SSSR
- B) útok na Pearl Harbor
- C) kapitulace Japonska
- D) konference v Jaltě
- E) Pražské povstání

- F) útok na Francii
- G) varšavské povstání
- H) kapitulace Německa
- I) vylodění v Normandii
- J) útok na Polsko

- K) konference v Teheránu
- L) atentát na R. Heydricha
- M) vyhlazení Lidic a Ležáků
- N) zásah proti vysokoškolákům v Protektorátu
- O) svržení atomové bomby na Hirošimu a Nagasaki
- P) letecká bitva o Británii

3 Vysvětli pojmy.

Holocaust	
Blesková válka	
Partyzán	
Kolaborant	
Arizace	

Osvobození Československa 1944 - 1945

Dostáváme se k definitivnímu závěru 2. světové války v Evropě. Ta skončila na našem území. Jaká byla situace a co se u nás dělo v průběhu války už víte. Život v Protektorátu Čechy a Morava byl těžký.

Všudy přítomný nedostatek všeho. Strach z udavačů a konfidentů gestapa. Hrdinské činy odboje a krutá daň za to.

Byla to moc těžká doba.

Už víte, jak to bylo na světových bojištích. Osvobození naší země nelze vystrihnout z kontextu světového a evropského dění. Tak, jak se vyvíjela situace na východní a později i na západní frontě, tak rostly naděje mnoha lidí u nás na blížící se konec německé nadvlády.

V roce 1944 už bylo jasné, že Rudá armáda nezadržitelně požene německý wehrmacht zpátky do Německa a Spojenci v západní Evropě to samé.

Společně s Rudou armádou i Spojenci na západě postupovaly i naše vojenské jednotky. Sice neexistující, ale v budoucí osvobozené Evropě obnovené Československo bylo členem protihitlerovské koalice a budoucí vítězové, SSSR, USA, Velká Británie přislíbily naši obnovu v předválečných hranicích.

Mnoho našich lidí za to celou válku trpělo a umíralo pod nacistickou krutovládou.

Od roku 1942 se v SSSR tvořila vojenská jednotka Čechoslováků, kteří se nacházeli na území SSSR. Buď tam žili, nebo byli vězněni v gulazích jako nežádoucí osoby. Na počátku to bylo asi jeden tisíc mužů a žen.

V průběhu celé války v 1. československém armádním sboru sloužilo až 60 000 mužů a žen pod velení Ludvíka Svobody.

Bojovali statečně a mnoho z nich padlo u Sokolova, u Kyjeva, na Dukle,za svobodu naší země. Společně s našimi letci v Británii a československými vojáky bojující mi v severní Africe (Tobruk) a později ve Francii přispěli k obnovení naší svobodné země.

V září a říjnu 1. československý armádní sbor došel společně s Rudou armádou až na pohraniční hory východního Slovenska, do Karpat. Tam svedli s Němci velmi těžké boje v Dukelském průsmyku, kterým měli projít na území své vlasti. Bohužel se už nepodařilo pomoci velkému protiněmeckému povstání Slováků na

Slovensku, které bylo poraženo. Čechoslováci s vojáky Rudé armády bojovali na Dukle statečně. Mnoho z nich v těch horách padlo, přesto 6. října 1944 slavnostně překročili hranici a vstoupili do okupovaného Československa. Pro

většinu z nich to byl velmi pohnutý a slavnostní den. Po mnoha letech se vraceli do své země. Čechoslováci, vojáci Rudé armády, polští i rumunští vojáci se budou postupně během zimy 1944 a na jaře 1945 probíjet přes Slovensko na Moravu, aby osvobozovali ČSR.

Největší vojenské síly při osvobození naší země měla Rudá armáda. Za svobodu Československa padlo okolo 144 000 vojáků Rudé armády. Tvrdě se bojovalo ve slovenských horách, [u Ostravy](#),

Na jaře roku 1945 se na území Protektorátu nacházelo okolo 1 000 000 ustupujících bojeschopných německých vojáků. Nikdo nevěděl, jak zuřivě se budou bránit. V době, kdy Spojenci už obsadili velkou část Německa a Rudá armáda drtila Němce v Berlíně, to byla velmi početná síla. Němci se zoufale báli sovětského zajetí. Rusové německé zajatce naložili do vlaků a odvezli do SSSR. Obnovovali tam, co zničili a pak do gulagu. Mnoho z nich se po válce do Německa nevrátilo nebo až mnoho let po jejím skončení. Němečtí vojáci se usilovně snažili dostat do amerického zajetí, které bylo mnohem snesitelnější.

osvobození
Československa
1945

V polovině dubna 1945 stála na západní hranici Československa 3. americká armáda. Nacistické Německo se už hroutilo, ale válka pořád zuřivě pokračovala. Mezitím se nejvyšší velitelé Rudé armády a Spojenců domluvili, kam až jednotlivé armády postoupí. V dubnu roku 1945 byla Rudá armáda na našem území až na Moravě a Američané na Šumavě. Jenže zároveň tady byla silně početná německá armáda s hlavním velitelstvím (pozor!) ve Velichovkách. [Je to velmi zajímavý příběh, ohledně amerického průzkumného poselstva k Němcům do Velichovek](#) (každoročně se přes Jaroměř koná připomínající jízda historických nadšenců) [a video k tomu](#). Nikdo nevěděl, co udělají. Po vzájemné dohodě postoupili Američané v květnu, na západě Čech (velel jim generál G.S. Patton), až do Plzně, Karlových Varů a Českých Budějovic.

S postupujícími vítěznými armádami v českých a moravských městech začali lidé vyvěšovat československé vlajky, slavit osvobození a začala tam i protiněmecká povstání. [Jenže mnozí Němci se zběsile bránili až do úplného konce.](#)

[Hlavně SS do posledních okamžiků fanaticky zabíjela, vraždila.](#)

Hitler už byl mrtvý, Berlín dobyla Rudá armáda, ale u nás válka pokračovala dál.

Největší [povstání začalo 5. května 1945 v Praze.](#) Němci chtěli projít Prahou do amerického zajetí na západě, a při tom Prahu co nejvíc zničit. Tomu chtěli Pražané zabránit. Kruté boje v Praze trvaly několik dlouhých dnů ([boj o rozhlas](#)).

Znovu připomínám, Rudá armáda byla na Moravě a Američané v Plzni.

Nejvyšší dohoda zněla, že Američané dál nepostoupí. Mělo to své strategické důvody. A Praha zoufale volala o pomoc. Němci ničili, stříleli, vraždili.

Vojáci Rudé armády v Berlíně věřili, že už je konec, ale dostali od maršála I.S. Koněva rozkaz znovu nastartovat své tanky a z Berlína měli přes severní Čechy směřovat do Prahy.

V Praze to bylo stále víc a víc horší.

8. května 1945

Německo kapitulovalo, ale v Praze bylo zle.

Velení pražského povstání zoufale volalo Rudou armádu a Američany o pomoc.

Obyčejní Pražané zoufale očekávali osvoboditele, aby definitivně dorazili Němce. Situace kolem povstání byla velmi složitá.

Ráno [9. května 1945 do Prahy](#) dojely tanky 1. ukrajinského frontu maršála Koněva. To byl definitivní vítězný konec strašné 6 – leté nacistické okupace. Československo bylo osvobozeno.

[Květen 1945 – 1.](#)

[Květen 1945 – 2.](#)

Je důležité uvědomit si, že naši zemi osvobodily dvě armády – sovětská a americká. Za svobodu naší země umírali vojáci i dalších zemí. Je dobře, že už jsou pryč doby, kdy se dávaly věnce k hrobům padlých vojáků jen jedné strany. Naši úctu a vděk si zaslouží všichni padlí vojáci (ať měli rudou nebo bílou hvězdu). Všichni zemřeli za naši svobodu a zničili německý nacismus. To samé tisíce lidí z československého odboje

V těch květnových dnech roku 1945 byli všichni vítáni jako osvoboditelé, ačkoliv po válce nabral vývoj naší země jiný než demokratický směr.

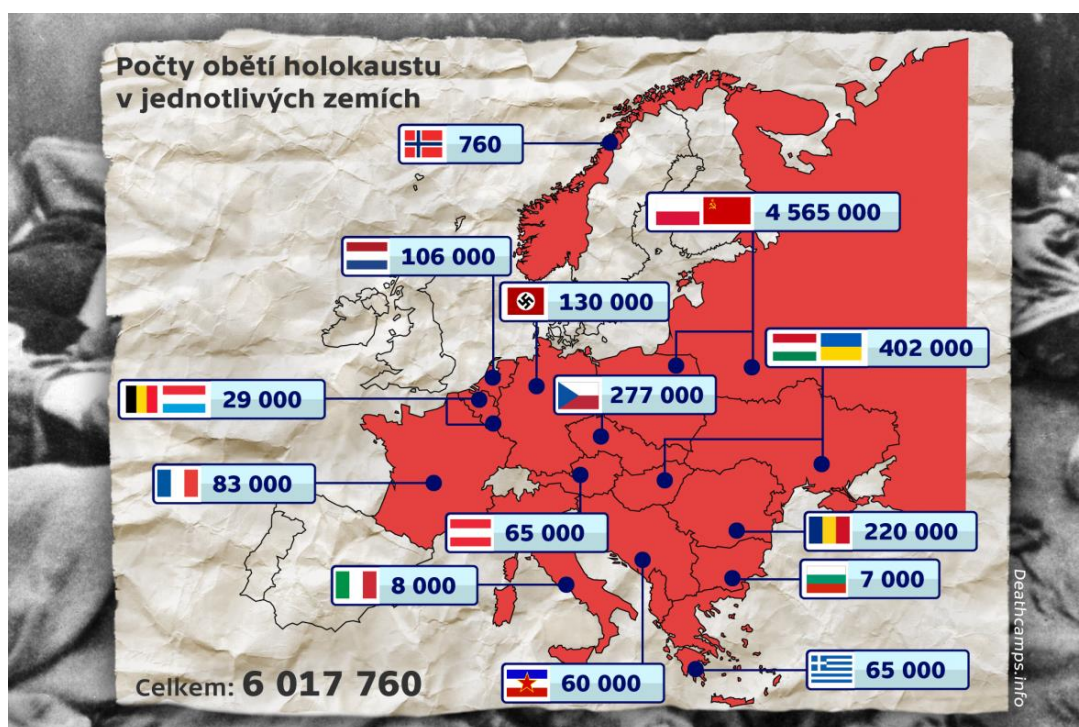
Nacistické Německo bylo zničeno, ale způsobilo nám ohromné škody. Během 6 let nacistické okupace zahynulo okolo 360 000 československých občanů.

Materiální ztráty byly obrovské – asi 360 miliard korun.

Odhady počtu obětí [\[editovat \]](#) [\[editovat zdroj \]](#)

Časopis Národní osvobození v č. 1/2000 uvedl následující odhady počtu obětí dle poválečných údajů:

koncentračních táborů a věznic	20 000
obětí z totálního nasazení	3 000
obětí 1. stanného práva	500
obětí v masových hrobech na Slovensku	5 350
obětí 2. stanného práva	5 000
padlých ve Svobodově armádě	4 570
obětí z pochodů smrti	10 000
padlých na západních frontách	3 220
obětí leteckých náletů	7 500
padlých letců z RAF	560
obětí nacistického teroru	10 000
obětí z hnutí odporu v cizině	450
obětí z řad parašutistů	800
zahynulých a neznámých	10 000
obětí z řad partyzánů	4 100
padlých z ČSA	1 720
padlých v květnu 1945	3 467
Židé z Protektorátu, Sudet, Slovenska a Zakarpatské Ukrajiny umučeni v koncentračních táborech a věznicích	270 000

Ale byli jsme znovu svobodní a měli jsme znovu svou zemi - Československou republiku. Díky těm všem máme dnes svou Českou republiku a Slováci svou Slovenskou republiku.

P.S. Poslední výstřely 2. světové války v Evropě padly v Čechách u městečka Milín a osady Slivice během 11. a 12. května 1945.

Dukla – krev a mýtus – 1.

Dukla – krev a mýtus – 1.

Velmi zajímavý odkaz k 75. výročí konce 2. světové války, s příběhy lidí, z té doby.

Na závěr si poslechněte rozhlasové nahrávky:

poslech č. 1 – Československý rozhlas volá o pomoc (česky, rusky, anglicky)

poslech č. 2 – Vysílání rozhlasu - květen 1945, kapitulace Německa, příjezd Rudé armády

poslech č. 3 – 9. květen 1945

V dalším pokračování bude poválečné Německo.

Závěrečný přehled – (zápis do sešitu):

Osvobození ČSR – 1944 – 1945

- *osvobozování ČSR v předválečných hranicích – ovlivněno postupem vojsk na frontách*
- *ČSR – člen protihitlerovské koalice od prosince 1941*

Vojenské akce k osvobození ČSR

- *od východu postup Rudé armády – září – říjen 1944 postup R.A. a čsl. vojska přes Dukelský průsmyk v Karpatech na území Slovenska (velké ztráty - 21 tis. vojáků R.A a 1 900 voj. čsl. arm.) – 29.8. 1944 – povstání na Slovensku*
- *postup R.A. Slovenskem na západ (4.4. 1945 osvobození Bratislavy, 26.4.1945 – osvobození Brna)*
- *účast i rumun. a polsk. vojáků na osvob. ČSR (padlo 144 000 vojáků R.A.)*
- *od západu postup Američanů – v polov. dubna 1945 – 3. amer. armáda byla na záp. hranicích ČSR*
- *v květnu 1945 postup na demarkační linii - České Budějovice, Plzeň, Karl.Vary*
- *povstání v mnoha českých městech*
- *5. 5.1945 začátek povstání v Praze – živelné, tvrdé boje ve městě , barikády*
- *teror nacistů – vraždy (děti, staří lidé)*
- *rychlý postu R.A. z Berlína (1.,2.,4. ukrajinský front) –do Prahy dorazila 9. 5. 1945*
- *kapitulace Němců 8. 5. 1945, osvobození ČSR, konec 2.sv. války v Evropě*
- *padlo 8 000 povstalců v mnoha českých městech (Praze 3 700)*

Zároveň doporučuji na ČT:

- v úterý na ČT2

ve 20⁰⁰ – [Velká vlastenecká válka](#)

Doporučuji sledovat zajímavé dokumenty na ČT2 a Prima Zoom.